

ร่าง

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๓/๑ และมาตรา ๑๓/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๑๓/๑ ในการจับหรือค้น ให้เจ้าพนักงานผู้จับหรือค้นจัดให้มีการบันทึกภาพและเสียงซึ่งสามารถนำออกถ่ายทอดได้อย่างต่อเนื่องไว้ เว้นแต่เป็นกรณีเร่งด่วนหรือมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจดำเนินการได้ ก็ให้เจ้าพนักงานนั้นบันทึกเหตุดังกล่าวไว้เป็นหลักฐานในบันทึกการจับหรือบันทึกการค้น แล้วแต่กรณี”

“มาตรา ๑๓/๒ ในชั้นจับกุมหรือระหว่างสอบสวน ห้ามมิให้เจ้าพนักงานผู้จับหรือรับตัวผู้ถูกจับหรือพนักงานสอบสวนนำผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาออกแถลงข่าวหรือจัดให้บุคคลดังกล่าวให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชน

เจ้าพนักงานหรือพนักงานสอบสวนตามวรรคหนึ่งต้องไม่เผยแพร่ภาพหรือเสียงของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาต่อสาธารณชนหรือยินยอมให้บุคคลซึ่งมิใช่เจ้าหน้าที่บันทึกภาพหรือเสียงของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาหรือกระทำการอื่นใดอันมีลักษณะเป็นการประจานผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา แต่ทั้งนี้ มิให้รวมถึงการกระทำตามความจำเป็นและสมควรเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนหรือติดตามจับกุมผู้กระทำความผิด”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑๗/๑ และมาตรา ๑๑๗/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๑๑๗/๑ ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว มิให้นำระยะเวลาที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ

ในกรณีมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำเลย ถ้าจำเลยหลบหนีไปในระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ มีให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ”

“มาตรา ๑๑๗/๒ ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีไปในระหว่างที่ได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำในระหว่างที่ได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจากศาล ให้ศาลที่มีคำสั่งเช่นนั้นมีอำนาจไต่สวนและลงโทษผู้กระทำผิดได้โดยมีต้องฟ้อง

ความผิดตามวรรคหนึ่งไม่ระงับไปเพราะเหตุที่คดีของผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นมีการสั่งไม่ฟ้อง ยกฟ้อง จำหน่ายคดี หรือถอนฟ้อง”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๑๒๑/๑ ในคดีดังต่อไปนี้ ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้พนักงานอัยการร่วมทำการสอบสวนกับพนักงานสอบสวน

(๑) คดีที่มีอัตราโทษอย่างต่ำให้จำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไป หรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น

(๒) คดีที่ผู้มีส่วนได้เสียในคดีร้องขอให้พนักงานอัยการเข้าร่วมทำการสอบสวน

(๓) คดีที่พนักงานสอบสวนเห็นว่าควรได้รับคำปรึกษาแนะนำจากพนักงานอัยการ

(๔) คดีอื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ในการสอบสวนร่วมกันตามวรรคหนึ่ง หากพนักงานอัยการเห็นสมควร ให้พนักงานอัยการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับพนักงานสอบสวนเพื่อให้คำแนะนำหรือตรวจสอบพยานหลักฐานตั้งแต่ชั้นเริ่มการสอบสวน โดยให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามคำแนะนำของพนักงานอัยการในเรื่องที่เกี่ยวกับการสอบสวนคดีนั้น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในระหว่างที่พนักงานอัยการยังมีได้เข้าร่วมการสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนไปพลางก่อน และถือว่าการสอบสวนดังกล่าวชอบด้วยกฎหมาย

การสอบสวนตามมาตรานี้ ให้พนักงานสอบสวนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒๑/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๑๒๑/๒ ในคดีที่ผู้เสียหายหรือผู้กล่าวหาฟ้องเรียนว่าพนักงานสอบสวนไม่รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ หากพนักงานอัยการเห็นสมควรอาจรับทำการสอบสวน และอาจแจ้งให้พนักงานสอบสวนเข้าร่วมทำการสอบสวนได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานอัยการมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวน ทั้งนี้ ให้พนักงานอัยการเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ โดยในการค้น การจับ และการคุมขัง อาจร่วมกับเจ้าพนักงานตำรวจ หรือเจ้าพนักงานอื่น หรือแจ้งให้เจ้าพนักงานตำรวจ หรือเจ้าพนักงานอื่นดำเนินการก็ได้”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคท้ายของมาตรา ๑๒๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“การร้องทุกข์ตามวรรคหนึ่ง ผู้เสียหายสามารถร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนในเขตท้องที่ใดก็ได้ ถ้าความผิดที่ร้องทุกข์มีได้อยู่ในเขตอำนาจของพนักงานสอบสวนนั้น ก็ให้รับจัดการส่งคำร้องทุกข์ดังกล่าวไปยังพนักงานสอบสวนที่มีอำนาจโดยเร็ว

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒๔/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๑๒๔/๒ การยื่นหรือส่งคำร้องทุกข์ในลักษณะนี้อาจดำเนินการโดยทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใดก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง”

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๓๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๑๓๖ การถามคำให้การหรือสอบปากคำผู้ต้องหาในคดีที่มีข้อหาความผิดซึ่งกฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปหรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น ให้พนักงานสอบสวนจัดให้มีการบันทึกภาพและเสียงซึ่งสามารถนำออกถ่ายทอดได้อย่างต่อเนื่องไว้ เว้นแต่เป็นกรณีเร่งด่วนหรือมีเหตุจำเป็นอันอื่นไม่อาจดำเนินการได้ ก็ให้พนักงานสอบสวนนั้นบันทึกเหตุดังกล่าวไว้เป็นหลักฐานในสำนวนการสอบสวน”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๓๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๑๓๖/๑ ในคดีที่มีข้อหาในความผิดที่กฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไป และพนักงานสอบสวนเห็นว่า ข้อเท็จจริงในคดีมีความสลับซับซ้อนและยากลำบากต่อการแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ถึงการกระทำความผิด หากปรากฏว่ามีผู้ต้องหาคนหนึ่งคนใดให้การรับสารภาพและให้ข้อมูลสำคัญอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินคดีกับผู้บงการหรือตัวการสำคัญหรือพิสูจน์ความผิดของผู้ร่วมกระทำความผิดคนอื่นในข้อหาความผิดซึ่งมีอัตราโทษสูงกว่า พนักงานสอบสวนอาจเสนอความเห็นต่อพนักงานอัยการว่าควรกันผู้ต้องหานั้นไว้เป็นพยานในคดีที่จะฟ้องผู้บงการ ตัวการสำคัญ หรือผู้ร่วมกระทำความผิดคนอื่น เมื่อพนักงานอัยการเห็นชอบ ให้จัดการดังต่อไปนี้

(๑) ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนผู้ต้องหานั้นไปยังพนักงานอัยการเพื่อฟ้องต่อศาล

(๒) ให้พนักงานอัยการบรรยายฟ้องให้ศาลทราบด้วยว่า จำเลยจะเป็นพยานสำคัญในคดีที่จะฟ้องผู้บงการ ตัวการสำคัญ หรือผู้ร่วมกระทำความผิดคนอื่น

(๓) ให้ศาลรอกำหนดโทษจำเลยผู้นั้นไว้ก่อน จนกว่าจำเลยนั้นจะไปเป็นพยานในคดีที่ผู้บงการ ตัวการสำคัญ หรือผู้ร่วมกระทำความผิดคนอื่นถูกฟ้องเป็นจำเลยแล้ว และหากศาลเห็นว่าคำเบิกความของจำเลยนั้นเป็นข้อมูลสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งจนส่งผลให้ศาลในคดีดังกล่าวสามารถพิจารณาพิพากษาลงโทษบุคคลเหล่านั้นได้ ศาลจะลงโทษจำเลยผู้นั้นน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นก็ได้”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔๒/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๑๔๒/๑ ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนในกรณีผู้ต้องหาถูกขังอยู่ตามมาตรา ๑๔๒ วรรคสามไปยังพนักงานอัยการ ดังนี้

(๑) ในกรณีความผิดอาญาซึ่งมีอัตราโทษอย่างสูงเกินกว่าหกเดือนแต่ไม่ถึงสิบปี หรือปรับเกินกว่าห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ให้ส่งสำนวนไม่น้อยกว่าสิบสองวันก่อนวันครบกำหนดซึ่งผู้ต้องหาครั้งสุดท้าย

(๒) ในกรณีความผิดอาญาซึ่งมีอัตราโทษอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไป จะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม ให้ส่งสำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่วันก่อนวันครบกำหนดซึ่งผู้ต้องหาครั้งสุดท้าย

ในกรณีที่มีเหตุขัดข้องอันสำคัญและจำเป็นที่ไม่สามารถส่งสำนวนภายในระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง หรือมีเหตุอื่นใดที่ทำให้ระยะเวลาในการขังผู้ต้องหาเปลี่ยนแปลงไป ให้พนักงานสอบสวนรีบแจ้งไปยังพนักงานอัยการเพื่อประสานการดำเนินคดี และขอคำแนะนำในการดำเนินคดีดังกล่าว เพื่อให้สามารถดำเนินการส่งสำนวนการสอบสวนได้อย่างครบถ้วนโดยเร็ว”

มาตรา ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔๓/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๑๔๓/๑ ในกรณีปรากฏพยานหลักฐานและข้อเท็จจริงในสำนวนหรือผู้มีส่วนได้เสียร้องโดยมีพยานหลักฐานว่ามีบุคคลอื่นมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดในสำนวนใด ให้พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนบุคคลนั้นซึ่งปรากฏตามสำนวนว่าเป็นผู้มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดเป็นผู้ต้องหาเพิ่มเติมในสำนวนนั้นได้”

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔๓/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๑๔๓/๒ ในกรณีพนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมตามมาตรา ๑๔๓ วรรคสอง (๑) นั้น หากพนักงานสอบสวนไม่ส่งผลการสอบสวนเพิ่มเติมภายในกำหนดระยะเวลา และเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่การดำเนินคดี ให้พนักงานอัยการมีอำนาจดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมคดีนั้นได้ ทั้งนี้ ตามที่เห็นสมควร”

มาตรา ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๖๑/๑ และมาตรา ๑๖๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๑๖๑/๑ ในกรณีที่ราษฎรเป็นโจทก์ หากความปรากฏต่อศาลว่า โจทก์ใช้สิทธิฟ้องคดีโดยไม่สุจริตหรือโดยบิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อกลั่นแกล้งหรือเอาเปรียบจำเลยหรือโดยมุ่งหวังผลอย่างอื่นยิ่งกว่าประโยชน์ที่พึงได้โดยชอบ ศาลจะมีคำสั่งยกฟ้องหรือไม่ประทับฟ้องนั้นก็ได้ และห้ามโจทก์ยื่นฟ้องคดีนั้นอีก คำสั่งเช่นว่านี้ไม่ตัดอำนาจพนักงานอัยการที่จะยื่นฟ้องคดีนั้นใหม่”

“มาตรา ๑๖๕/๑ ในการไต่สวนมูลฟ้อง ถ้าจำเลยมาศาล ให้ศาลถามจำเลยว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีก็ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๗๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

จำเลยอาจแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายอันสำคัญที่ศาลควรสังวรคดีไม่มีมูล และจะระบุในคำแถลงถึงตัวบุคคล เอกสาร หรือวัตถุที่จะสนับสนุนข้อเท็จจริงตามคำแถลงของจำเลยด้วยก็ได้ กรณีเช่นว่านี้ ศาลอาจเรียกบุคคล เอกสาร หรือวัตถุดังกล่าวมาเป็นพยานศาลเพื่อประกอบการวินิจฉัยสั่งคดีได้ตามที่เห็นสมควร โดยโจทก์และจำเลยอาจถามพยานศาลได้เมื่อได้รับอนุญาตจากศาล

คำสั่งของศาลที่ว่าคดีมีมูลให้แสดงเหตุผลอย่างชัดเจนประกอบด้วย”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๗๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๑๗๙/๑ เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควร เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยไม่ชักช้า ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) จำเลยไม่อาจมาฟังการพิจารณาและการสืบพยานได้เนื่องจากความเจ็บป่วยหรือมีเหตุจำเป็นอันอื่นอันไม่อาจก้าวล่วงได้ เมื่อจำเลยมีทนายและจำเลยได้รับอนุญาตจากศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยาน

(๒) จำเลยเป็นนิติบุคคลและศาลได้ออกหมายจับผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นแล้ว แต่ยังไม่จับตัวมาได้

- (๓) จำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้วแต่ได้หลบหนีไปและศาลได้ออกหมายจับแล้ว แต่ยังไม่จับตัวมาได้
- (๔) ในระหว่างพิจารณาหรือสืบพยาน ศาลมีคำสั่งให้จำเลยออกจากห้องพิจารณาเพราะเหตุขัดขวางการพิจารณา หรือจำเลยออกไปจากห้องพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาล
- ในกรณีดังกล่าว เมื่อศาลพิจารณาคดีเสร็จสิ้นแล้ว ให้ศาลมีคำพิพากษาในคดีนั้นต่อไป”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี